

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący – SSR Dorota Kolińska-Bela

Protokolant – Artur Pokojski

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 15 kwietnia 2016 roku sprawy

K. J., syna S. i B. z domu C.,

urodzonego (...) w G.,

oskarżonego o to, że:

w dniu 18 października 2015 roku w G. na skrzyżowaniu ulic (...) kierował samochodem marki T. (...) o nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości, gdzie pierwsze badanie na urządzeniu typu Alkometr A 2.0 wykazało 0,58 mg/l, drugie badanie 0,76 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu

tj. o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

I. oskarżonego K. J. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, czyn ten kwalifikuje z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 34 § 1, § 1a pkt 1 k.k., art. 35 § 1 k.k. skazuje oskarżonego na karę 8 (ośmiu) miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

II. na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzeka wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 (trzech) lat;

III. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzeka od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w wysokości 5.000 (pięciu tysięcy) złotych;

IV. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej w punkcie I wyroku kary ograniczenia wolności zalicza oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach 18 i 19 października 2015 roku, to jest dwa dni pozbawienia wolności, przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dniom kary ograniczenia wolności;

V. na podstawie art. 63 § 4 k.k. na poczet orzeczonego w punkcie II wyroku środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych zalicza oskarżonemu okres zatrzymania dokumentu prawa jazdy od dnia 26 listopada 2015 roku;

VI. na podstawie art. 626 § 1 k.p.k., art. 627 k.p.k., art. 1, art. 2 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 roku, Nr 49 poz. 223 ze zm.) zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 250 (dwieście pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów sądowych, w tym opłatę w wysokości 180 (stu osiemdziesięciu) złotych.

Sygn. akt. II K 1430/15

UZASADNIENIE

W związku ze złożeniem przez oskarżonego wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku w zakresie dotyczącym rozstrzygnięcia o karze i innych konsekwencjach prawnych, Sąd na podstawie art. 424 § 3 k.p.k. ograniczył zakres uzasadnienia do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku oraz wskazanych rozstrzygnięć.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd przypisał oskarżonemu K. J. czyn zarzucany mu przez oskarżyciela, który zakwalifikował z art. 178a § 1 k.k. Wspomniany przepis stanowi, iż podlega karze, kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym. Prowadzeniem pojazdu jest każda czynność wpływająca bezpośrednio na ruch pojazdu, w szczególności rozstrzygająca o kierunku i prędkości jazdy. Z kolei pojazdem mechanicznym jest każdy pojazd wprawiany w ruch za pomocą własnego silnika. Przepięstwo z art. 178a § 1 k. k. może być popełnione w każdym ogólnodostępnym miejscu, gdzie może odbywać się ruch pojazdów. W doktrynie wskazuje się m.in. na takie miejsca, jak drogi publiczne, osiedlowe, tereny budowlane, lotniska itp. (zob. Andrzej Marek, Kodeks karny. Komentarz. LEX 2010).

Oskarżony K. J. w dniu 18 października 2015 roku w G. na skrzyżowaniu ulic (...) prowadził pojazd mechaniczny - samochód marki T. (...) o nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości, co ustalono na podstawie badania urządzeniem Alkometr A 2.0, uzyskując wynik – pierwsze badanie 0,58 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, drugie badanie 0,76 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu. Zgodnie z art. 115 § 16 pkt 2 k.k., stan nietrzeźwości w rozumieniu kodeksu karnego zachodzi, gdy zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość.

Jednocześnie, odpowiedzialność na podstawie art. 178a § 1 k. k. jest ponoszona wówczas, gdy sprawca ma świadomość, że znajduje się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, a także gdy przewiduje, że w wyniku upływu czasu alkohol nie uległ jeszcze wydaleniowi z organizmu, i na to się godzi. Przepięstwo stypizowane w art. 178a k. k. jest przestępstwem umyślnym, które może być popełnione zarówno w formie zamiaru bezpośredniego (dolus directus), jak i ewentualnego (dolus eventualis). Umyślnością muszą być objęte wszystkie znamiona, w tym także znajdowanie się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego. Zamiar bezpośredni, jak i ewentualny, uwarunkowane są świadomością, gdyż akt woli nie może być zrealizowany bez świadomości. Przepięstwo to ma charakter typu abstrakcyjnego narażenia na niebezpieczeństwo. Dla jego dokonania nie jest niezbędne nastąpienie skutku (por. Marian Filar [red.] Kodeks karny. Komentarz, LexisNexis 2014).

Oceniając zachowanie oskarżonego, Sąd doszedł do przekonania, że czyn jego uznać należy za zawiniony. K. J. jest osobą dorosłą, posiadającą wykształcenie wyższe magisterskie i określone doświadczenie życiowe, a przez to rozumiejącą podstawowe zasady etyczno-moralne. Karalność przypisanego oskarżonemu czynu jest powszechnie znana. Oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, że w dniu 17 października 2015 roku, po godzinie 22:00 udał się na imprezę, tak zwaną „parapetówkę”, do swoich znajomych, którzy mieszkali przy ulicy (...) w G.. Wskazał, iż pojechał tam swoim samochodem, ponieważ nie miał zamiaru spożywać alkoholu. Niemniej jednak, spożył piwo. Zdecydował wówczas, że zostawi samochód na miejscu i przyjdzie po niego następnego dnia. Oskarżony wyjaśnił ponadto, że wypił chyba z sześć piw o pojemności 0,5 litra każde, spożył również łyk wina i kilka kieliszków wódki. Pod koniec imprezy nastąpiło pożegnanie gospodarzy z gośćmi. Oskarżony, jak wyjaśnił, nie pamiętał, kiedy i jak wsiadł do samochodu i przemieścił się tam, gdzie go obudzili funkcjonariusze Policji (na skrzyżowaniu dróg). Zasady doświadczenia życiowego wskazują, iż wypicie różnych rodzajów napojów alkoholowych, w tym wódki – a więc napoju o wysokiej zawartości alkoholu, wpływa znacząco na stopień jego stężenia w organizmie człowieka. Nie może budzić wątpliwości okoliczność, iż spożycie alkoholu w czasie bezpośrednio poprzedzającym decyzję o jeździe samochodem, stanowi o świadomości sprawcy, że znajduje się w stanie nietrzeźwości. Podkreślenia wymaga, iż przeprowadzone badanie stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym, w dwóch pomiarach, dało wynik o wartości znacznie przekraczającej ustawowy próg. Oskarżony, jak wynika z zeznań świadka – funkcjonariusza Policji K. K., miał kłopoty z wymową, wyczuwalna była od niego woń alkoholu. Nie mogło zatem budzić żadnych wątpliwości,

iż K. J. spożył alkohol bezpośrednio przed podjęciem decyzji o jeździe samochodem. Powyższe pozwala uczynić oskarżonemu zarzut, że dopuszczając się przedmiotowego czynu zachował się niewłaściwie. Zważywszy na podane wyżej okoliczności, uznać należało, iż działał on z zamiarem bezpośrednim. W przedmiotowej sprawie nie zachodziły okoliczności wyłączające winę oskarżonego, ani bezprawność jego zachowania.

Dokonując oceny zachowania oskarżonego, z uwzględnieniem treści art. 115 § 2 k.k., uznać należy, że społeczna szkodliwość przypisanego mu czynu jest znaczna. Przedmiotem ochrony art. 178a k.k. jest bezpieczeństwo w komunikacji, a w konsekwencji życie i zdrowie człowieka oraz mienie. Oskarżony prowadził pojazd w dniu 18 października 2015 roku w godzinach porannych. Sąd zważył, iż miało to miejsce w niedzielę – a więc w czasie, kiedy ruch samochodów o tej porze jest minimalny. Tym niemniej nie można było stracić z pola widzenia, iż do zdarzenia doszło w terenie zabudowanym. Ponadto, choć stan nietrzeźwości stanowi jedno z ustawowych znamion występkę z art. 178a § 1 k.k., Sąd przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu wziął pod uwagę stężenie alkoholu w wydychanym powietrzu, które wyraźnie przekraczało ustawowy próg. Ponadto, K. J. nie miał ważnego powodu, aby w inkryminowanym czasie prowadzić samochód. Wypadkowa wskazanych okoliczności podmiotowych i przedmiotowych przekonuje, w ocenie Sądu, o znacznym stopniu społecznej szkodliwości czynu oskarżonego K. J..

Za przypisane K. J. przestępstwo, Sąd na podstawie art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 34 § 1, § 1a pkt 1 k.k., art. 35 § 1 k.k. skazał oskarżonego na karę 8 (ośmiu) miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym.

Wymierzając oskarżonemu karę, Sąd kierował się dyrektywami określonymi w art. 53 k.k., zgodnie z którym, Sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do oskarżonego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Wymierzając karę Sąd był zobligowany wziąć pod uwagę, w myśl art. 53 § 2 k.k., przede wszystkim motywację i sposób zachowania się sprawcy, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także zachowanie się pokrzywdzonego.

Wymierzając oskarżonemu karę, jako okoliczność obciążającą Sąd potraktował okoliczności rzutujące na znaczną społeczną szkodliwość czynu (omówione powyżej). Na korzyść oskarżonego poczytano natomiast uprzednią niekaralność oskarżonego oraz przyznanie się do popełnienia zarzucanego czynu. Sąd wziął również pod uwagę okoliczność, że w momencie zatrzymania w pojeździe nie znajdował się żaden pasażer. Uwzględnić należało również i to, iż przypisanego mu czynu oskarżony dopuścił się w niedzielę, w godzinach porannych – co musiało wpłynąć odciążająco na rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa.

W myśl art. 58 § 1 k.k. jeżeli ustawa przewiduje możliwość wyboru rodzaju kary, a przestępstwo zagrożone jest karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 5 lat (jak w przypadku sankcji z art. 178a § 1 k.k. – przypis Sądu), sąd orzeka karę pozbawienia wolności tylko wtedy, gdy inna kara lub środek karny nie może spełnić celów kary.

W przypadku oskarżonego K. J. Sąd doszedł do przekonania, że orzeczona kara ograniczenia wolności jest najtrafniejszym środkiem reakcji karnej, jaki można było wobec niego zastosować. W ocenie Sądu, orzeczenie wobec K. J., za czyn będący przedmiotem niniejszego postępowania, kary pozbawienia wolności, nawet z zastosowaniem warunkowego zawieszenia jej wykonania, stanowiłoby sankcję nieadekwatnie surową i dolegliwą. Ocenę taką uzasadnia względ na omówione powyżej okoliczności łagodzące, jak również na ogólną charakterystykę oskarżonego. Orzekając o karze należało mieć bowiem na uwadze sposób życia oskarżonego przed popełnieniem przypisanego mu czynu. Oskarżony nie jest osobą zdemoralizowaną, pracuje zarobkowo. Postawa oskarżonego daje realną nadzieję na to, że jego czyn miał charakter incydentalny i był efektem nieroztropnej decyzji. Mając na względzie charakterystykę oskarżonego oraz postawę, jaką przejawiał w toku całego postępowania, Sąd uznał, iż można mieć nadzieję, że

wymierzona mu kara ograniczenia wolności sprawi, że (...) on swe postępowanie i zaniecha popełniania przestępstw w przyszłości.

Zgodnie z brzmieniem art. 34 § 1 k.k., jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, kara ograniczenia wolności trwa najkrócej miesiąc, najdłużej 2 lata; wymierza się ją w miesiącach i latach. W myśl art. 34 § 1a pkt 1 k.k., kara ograniczenia wolności polega na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne. Przepis art. 35 § 1 k.k. stanowi natomiast, iż nieodpłatna, kontrolowana praca na cele społeczne jest wykonywana w wymiarze od 20 do 40 godzin w stosunku miesięcznym. W ocenie Sądu kara wymierzona oskarżonemu jest celowa, zasłużona i sprawiedliwa. Nie sposób też uznać, by była ona nadmiernie surowa. Miarą bowiem surowości kary nie jest jej ilościowy wymiar, ale stopień wykorzystania sankcji karnej przewidzianej dla danego przestępstwa, która odzwierciedla abstrakcyjną społeczną szkodliwość tego typu przestępstw założoną przez ustawodawcę. Zważywszy jednocześnie na omówione powyżej okoliczności, wpływające na znaczny stopień społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu, w tym wysoką zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu, skazanie oskarżonego na okres krótszy niż 8 miesięcy ograniczenia wolności, nie spełniałoby celów zapobiegawczych i wychowawczych, które kara ma osiągnąć w stosunku do oskarżonego, a także potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Nie można też tracić z pola widzenia okoliczności, iż w przedmiotowej sprawie K. J. złożył wniosek o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionej kary oraz innych środków przewidzianych za zarzucany mu występki.

W punkcie II. wyroku, na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 (trzech) lat. Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 42 § 2 k.k. (obowiązującym od dnia 18 maja 2015 roku), Sąd orzeka, na okres nie krótszy niż 3 lata, zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa wymienionego w art. 42 § 1 k.k. był w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia określonego w art. 173, art. 174 lub art. 177. Przepis art. 42 § 1 k.k. wskazuje natomiast na przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji. Zgodnie zaś z art. 43 § 1 k.k. jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, zakaz prowadzenia pojazdów orzeka się w latach, od roku do lat 15. Ustawodawca przesądził zatem, iż w razie skazania za przestępstwo z art. 178 a § 1 k.k. (należące do przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji), Sąd orzeka – obligatoryjnie – na okres nie krótszy niż 3 lata, zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju.

Przy orzekaniu tego środka karnego wobec oskarżonego K. J. Sąd miał na względzie zwłaszcza stwierdzone w badaniu zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu. Uwzględniono jednak również i to, że oskarżony prowadził pojazd w godzinach porannych, w niedzielę – przy niewielkim natężeniu ruchu. W ocenie Sądu trzyletni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych przekona oskarżonego o potrzebie bezwzględnej podporządkowania się zasadom ruchu i wykształci w oskarżonym poczucie odpowiedzialności. K. J. nie miał żadnego ważnego powodu by kierować samochodem. W tych okolicznościach decyzja oskarżonego o prowadzeniu samochodu świadczy o jego braku odpowiedzialności i wyobraźni, toteż zagrożenie, jakie wiąże się z powrotem oskarżonego do ruchu, uzasadnia zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. Jednocześnie, zdaniem Sądu, zastosowany środek karny będzie wystarczający dla osiągnięcia wobec oskarżonego jego celów, uświadomi mu naganność jego postępowania i zapobiegnie popełnieniu przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. w przyszłości. Rozmiar środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres trzech lat spełnia też potrzeby w zakresie prewencji ogólnej, wskazując na zasadność i konieczność pozbawiania nietrzeźwego kierowcy możliwości prowadzenia pojazdów i dania mu szansy weryfikacji swojego bezprawnego zachowania. Przy wymiarze środka karnego Sąd miał wreszcie na uwadze potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa bacząc na to, by zwrócono uwagę, jakie konsekwencje i zagrożenia może nieść za sobą prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości.

W punkcie III. wyroku, na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzeczono od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w wysokości 5.000 (pięciu tysięcy) złotych. Zgodnie z powołanym przepisem (obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 roku), w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 1, art. 179 lub art. 180 Sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz

Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 5 000 złotych, a w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 4 co najmniej 10 000 złotych, do wysokości określonej w § 1 (a więc 60 000 złotych). Powyższe oznacza, iż w realiach przedmiotowej sprawy, orzeczenie przedmiotowego świadczenia pieniężnego było obligatoryjne. Kwota 5.000 (pięciu tysięcy) złotych stanowiła zaś ustawowe minimum. Zdaniem Sądu środek ten w tej wysokości wzmocni wychowawcze oddziaływanie wobec oskarżonego K. J., uzmysłowi mu nieopłacalność popełnienia przestępstw i naganność jego postępowania. Wskazać należy, iż środek w postaci świadczenia pieniężnego na określony cel nie pełni funkcji odszkodowawczej czy restytucyjnej, lecz ma na celu zwiększenie oddziaływania na sprawcę, a także wzgląd na prewencję ogólną (art. 53 § 1 k. k. w zw. z art. 56 k. k., por. Andrzej Marek, Kodeks karny. Komentarz. LEX 2010). Zważywszy na sytuację rodzinną i majątkową oskarżonego, który pracuje, zarabia, nie ma nikogo na utrzymaniu, orzeczona tytułem świadczenia pieniężnego kwota 5.000 złotych stanowi, w ocenie Sądu, wypełnienie funkcji wychowawczej i represyjnej tego środka. Kwota ta jest adekwatna do możliwości majątkowych oskarżonego i wagi popełnionego przestępstwa.

W punkcie IV. wyroku, na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej w punkcie I wyroku kary ograniczenia wolności zaliczono oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach 18 i 19 października 2015 roku, to jest dwa dni pozbawienia wolności, przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dniom kary ograniczenia wolności.

W punkcie V. wyroku na podstawie art. 63 § 4 k.k. na poczet orzeczonego w punkcie II wyroku środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych zaliczono oskarżonemu okres zatrzymania dokumentu prawa jazdy od dnia 26 listopada 2015 roku.

W punkcie VI. wyroku – mając na uwadze ustabilizowaną sytuację majątkową i rodzinną K. J. – na podstawie art. 626 § 1 k.p.k., art. 627 k.p.k., art. 1, art. 2 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 roku, Nr 49 poz. 223 ze zm.) zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 250 (dwieście pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów sądowych, w tym opłatę w wysokości 180 (stu osiemdziesięciu) złotych.